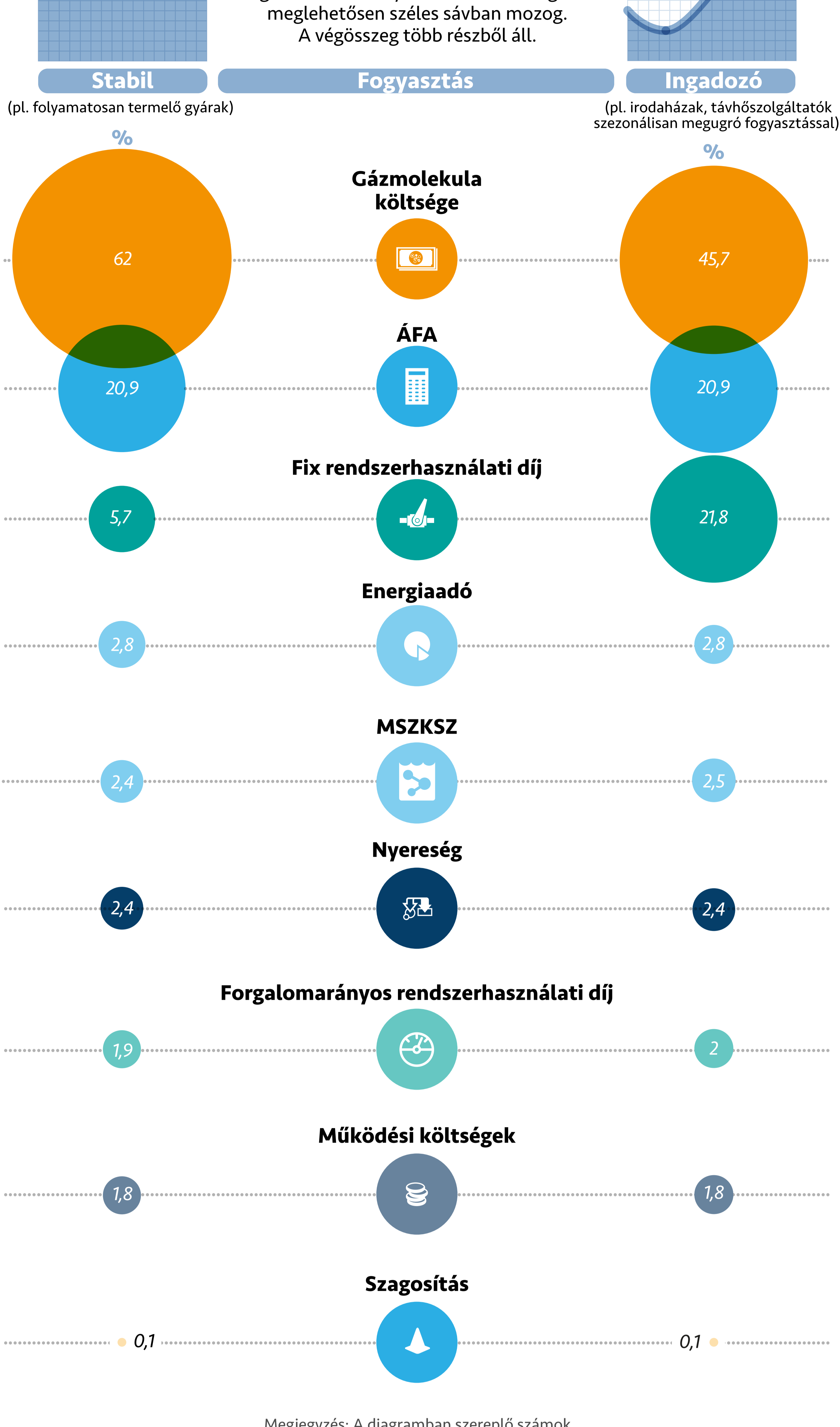

A GÁZÁR KULISSZATITKAI

A gázszámla végén szereplő összeget minden fogyasztó megnézi, de hányan gondoltak már bele, mi mindent tartalmaz egy köbméter földgáz ára? Mi az a gáztőzsde, molekulaár vagy rendszerhasználati díj? Íme a gázár kulisszatitkai.

A költségelemek aránya

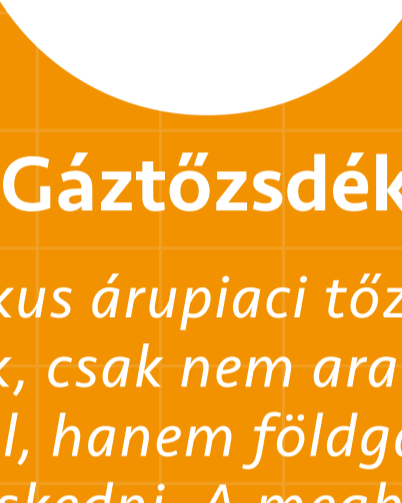

Megjegyzés: A diagramban szereplő számok százalékban értendők, a nagyságrendeket jelzik, és fogyasztónként változhatnak.

1 Molekulaár

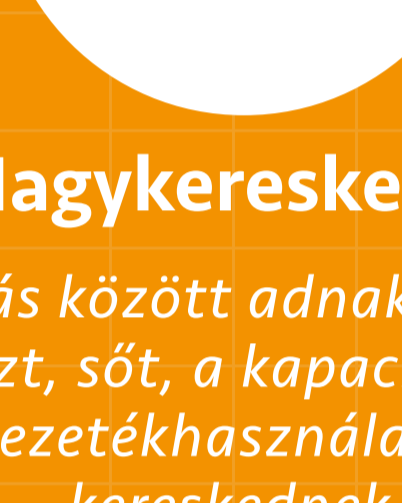
Ez a földgázmolekula, vagyis a kitermelt gáz ára, ez teszi ki a végső ár 46-62%-át. Földgázt vásárolni az energiakereskedő cégek több helyről is tudnak.

A gáz forrása

Gáztőzsdek

Klasszikus árupiaci tőzsdeként működnek, csak nem arannyal vagy gabonával, hanem földgázzal lehet itt kereskedni. A meghatározó európai gáztőzsdek a holland TTF, a brit NBP, a német NCG és az osztrák VTP.*

Nagykereskedők

Egymás között adnak-vesznek földgázt, sőt, a kapacitásokkal, azaz a vezetékháztartási joggal is kereskednek.

Külföldi és hazai termelők

A molekulaár, ezáltal a versenypiaci földgázár a kereslet-kínálat alakulásán múlik, amelyre rövidtávon főként az időjárás van hatással. Ha esik a hőmérséklet, akkor növekszik a kereslet, és az árak emelkednek. Ha karbantartás miatt kiesik a termelés egy része, alulkínálatos lesz a piac, és az árak nőnek.

Magyarországon földgáztermeléssel a MOL és néhány kisebb cég foglalkozik. Az energiatermelő cégek általában hosszú távú (5-10 éves) szerződéseket kötnek az energiakereskedőkkel, kivéve ezzel a tőzsdei és a nagykereskedelmi árak ingadozását.

Európában terjednek a megújuló energiaforrások, ami a földgáz iránti kereslet csökkenésével jár, ez pedig hosszú távon mérsékli a gázárakat. A földgáz árát alakíthatja még a piacon lévő LNG (cseppfolyós földgáz) mennyisége, a nagy gáztárolók készletállománya, az olajár vagy a dollár-euró árfolyam is.

*TTF (Title Transfer Facility), NBP (National Balancing Point), NCG (NetConnect Germany), VTP (Virtual Trading Point)

2 Rendszerhasználati díj (RHD)

A földgázt nem elég kitermelni, majd eladni, el is kell szállítani a fogyasztóig. Ezért a szállításért kell az RHD-t fizetni, amely a versenypiaci gázár 8-24%-át teszi ki. Az RHD két részből áll, a pontos összegeket rendelet szabályozza.

Fix rész

A rendszer, vagyis a gázvezetékek használatáért kell fizetni, hasonlóan az autópályadíjhoz. Ám mivel a gázvezetékekben egyszerre nem fér el akármennyi gáz, a kapacitásokat, azaz a vezetékháztartási jogot az energiakereskedőknek előre meg kell vásárolniuk, vagyis le kell kötniük. Többféle kapacitás van: éves, negyedéves, havi és napi, téli és nyári, megszákítható és nem megszákítható. (Utóbbi azt jelenti, hogy a rendszerüzemeltető egyoldalúan leállíthatja a szállítást.)

Forgalmarányos rész

Itt a rendszeren átszállított földgázmennyiség alapján kell fizetni. Más díjak vonatkoznak a szállítóvezetési és az alacsonyabb nyomású vezetékekből álló, a fogyasztóig eljutó hálózatra.

3 Adók

A földgáz árába beépülnek a különféle adók is.

Energiaadó

MSZKSZ-díj

Ezzel a stratégiai földgázkészlet tárolását fizetik meg a fogyasztók a Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetségnek (MSZKSZ).

ÁFA

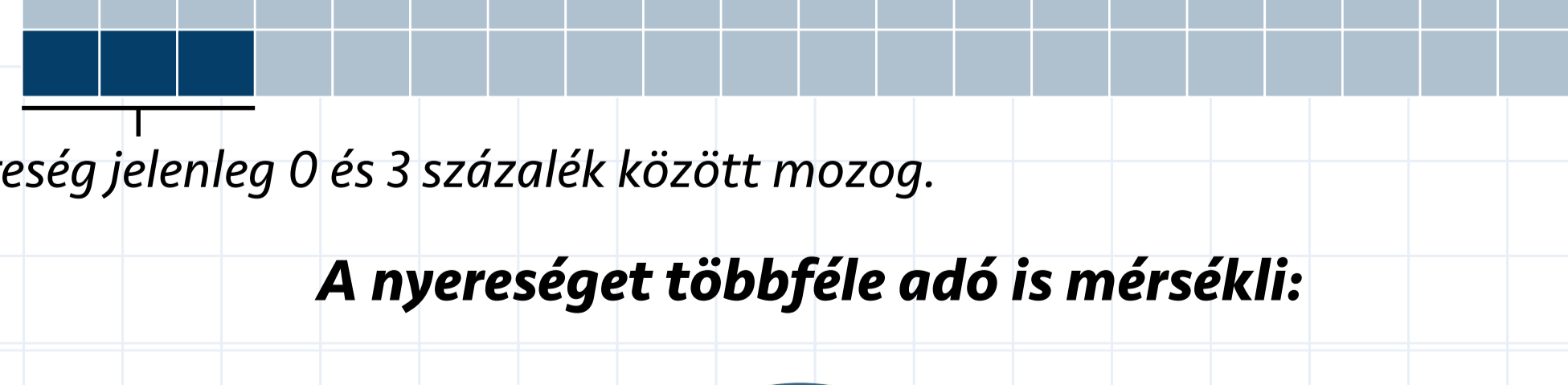

Szagositás díja

Arra szolgál, hogy a gázszívárgást észlelni lehessen.

4 Nyereség

A földgáz-értékesítés nyeresége a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi piacon tapasztalható átlagértékű, valamint a meglévő partnerek napi szintű fogyasztásának optimalizálásától függ. A piaci földgázár az elmúlt években folyamatosan csökkent, a verseny pedig élesebbé vált, és mindez érezhető hatást gyakorolt a szerződések nyereségtartalmára is.

A nyereség jelenleg 0 és 3 százalék között mozog.

A nyereséget többféle adó is mérsékli:

19%

Társasági adó

31%

Robin Hood-adó

Árbevétel-arányos helyi iparüzési adó

5 Működési költségek

A nagy értékű termékek kereskedelmével foglalkozó cégeknél a legnagyobb kiadások a következők: a munkaerőhöz kapcsolódó költségek és járulékok, a befektetett eszközök amortizációja, valamint a kereskedelmi tevékenységhez közvetlenül nem kapcsolódó szolgáltatások és felhasznált anyagok értéke.

Forrás: MET Magyarország